

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 23 d'uoost 2013, allas 18⁴⁵ – 20¹⁵ uras
el Center da sport e cultura

Presidi: Flavio Murer

Actuara dil di: Ludivina Petridis-Riedi

Presents:

a) Cussegl	Christoph Berger
Armin Berther
Adrian Bigliel
Silvio Candinas
Edgar Durschei
Wendelin Jacomet
Jordana Lozza-Desax	Armin Manetsch
Flavio Murer
Adrian Pally
Marco Schmed
Alfred Spescha
Rico Tuor
Livio Zanetti
b) Suprastonza
communala	Francestg Cajacob
Madlen Deflorin-Spescha	Cecilia Maissen-Desax
Roger Tuor
c) Perstgisas	Iso Mazzetta
Rita Huonder-Tenner
Ervin Maissen	
d) Hosps	8 personas	

President dil cussegl da vischnaunca

“Jeu beneventel Vus alla tschunavla seduta dalla perioda d’uffeci 2013/2016 cheu en sala Fontauna dil Center da sport e cultura.

Tut ei en moviment. La vischnaunca da Mustér ei da niev ella classa da finanzas 4. La Sennaria Surselva ha per ils proxims 16 onns in niev partenari. Sin quella nova collaboraziun schaijan grondas aspectativas e che quellas possien secumplenir quella gada. Las Pendicularas Mustér sevolvan enviers la Val Tujetsch ed ei vegn a semussar, sche quella opportunitad ei ina schanza, ina illusiun ni ina gronda trumpada. L’avertura ufficiala dalla zona da mistregn Pignola cun duas interpresas indigenas, las qualas semuossan en moderns e plascheivels edificis ei sesplegada ils 17 d’uost 2013.

Damaun, ils 24 d’uost 2013 ei il di dallas portas aviartas dil Center da sport e cultura che semuossa en in niev vestgiu suenter las differentas lavurs da sanaziun ed il qual vischins e vischinas han possibilitau sut igl aspect da mantener ina buna purschida turistica. Cun quei di dallas portas aviartas duei vegnir dau la pusseivladad a nossa populaziun indigena da prender enconuschientscha da quella vasta purschida per sport e recreaziun.

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca han las suandontas vischinas bandunau il terrester. Cun in bien patratg lein nus seregurdar da:

Augustina Schuoler-Fry, da Gonda, naschida ils 4 da zercladur 1917 e morta ils 25 da zercladur 2013; Silvia Schuoler, oriunda da Caprau, naschida ils 3 da november 1940 e morta ils 8 da fenadur 2013; Maria Deflorin-Deflorin, da Clavaniev, naschida ils 25 da matg 1929 e morta ils 23 da fenadur 2013;

Ellas ruaussien en pasch.

Fetg grond plascher haiel jeu da comunicar dapi nossa davosa seduta tschun naschientschas, numnadamein:

Noelia Matilda Berther, Laurin Hinrichsen, Andrina Bisquolm, David Strupler e Niculin Gabriel Tomaschett senumnan nos novs vischins. Ad els in cordial beinvegni ed als loschs geniturs nossa cordiala gratulaziun.

La gliesta da tractandas secloma sco suonda:

1. Protocol nr. 4-2013/2016
2. Center da sport e cultura: Credit supplementar per sanaziuns (messadi nr. 3.1-2013/2016)
3. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L’actuara dil di:

Flavio Murer

Ludivina Petridis-Riedi

Cussegl da vischnaunca 05-2013/2016
Seduta dils 23 d'ust 2013

1. Protocol nr. 4-2013/2016

President dil cussegl da vischnaunca

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils 5 dis fixai ei vegniu inoltrau neginas objecziuns.

Decisiun

Il protocol nr. 4-2013/2016 dalla seduta dils 14 da zercladur 2013 vegn approbaus senza opposiziun.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara dil di:

Flavio Murer

Ludivina Petridis-Riedi

2. Center da sport e cultura : Credit supplementar per sanaziuns (messadi nr. 3.1-2013/2016)

Suprastonza communalala

En num dalla suprastonza communalala presenta gerau Roger Tuor la fatschenta.

Als presents vegn dau ina interessanta investa el Center da sport e cultura ed en special vegnan ils sforzs menziunai, cun ils quals il center vegn promovius, vul dir cun ils mieds e canals da reclama (facebook, twitter), cun la homepage ed era cun in "Newsletter" che ha gia 500 abbonents. La gronda sfida ei da vender ed aunc inaga vender, da trer adina dapli hospes, sinaquei ch'ils cundrezs ed ils loghens da sport sappien vegnir utilisai aschi savens sco pusseivel.

La presentaziun sco era l'investa davart il plaz han dau ina survesta transparenta dallas lavurs exequidas. Quellas han denton caschunau pli bia cuosts che previu. Per puder finir l'entira sanaziun e las lavurs pendentas sco era previdas el project dil Center da sport e cultura eis ei en mintga cass necessari da conceder in credit supplementar per la cuvrida dalla piazza dira sil tetg dalla Sala Fontauna, sco era per installar la pumpa schumellina dalla patinera, terminar las lavurs sin la piazza da ballapei e remplazzar l'illuminaziun en halla da tennis.

Il Center da sport e cultura ei in impurtont motor economic per il turissem e per la gastronomia da Mustér. La finamira ei in concept complessiv. Els proxims onns vegnan aunc grondas investiziuns en damonda, p. ex. in niev tetg per la halla da tennis, in niev vestgiu per las fatschadas sco era in niev logo per il Center da sport e cultura.

Il document da Power Point per la presentaziun ei aschuntaus sco annexa a quest protocol.

Debatta en detagl

Cussegliaer Wendelin Jacomet

"In'ulteriura gada semuossa il Center da sport e cultura da Mustér sco ina dallas impurtontas infrastrukturas. Gia ella perioda 2009/2012 ei il cussegl da vischnaunca staus pertscharts da quella infrastruktura da gronda muntada e ha aschia era concediu adina puspei credits persuerter.

1. Ils 12 da november 2012 ha il cussegl da vischnaunca concediu per mauns dil preventiv 2012 in credit supplementar da frs. 65'000.00 per sanar las installaziuns electricas e la ventilaziun el Center da sport e cultura en fuorma pli mudesta. Plinavon ha il cussegl lubiu el preventiv 2013 la summa da frs. 245'000.00 cun la cundiziun che frs. 75'000.00 da quei credit stoppien en emprema lingia vegnir impundi per la ventilaziun. Totalmein frs. 140'000.00 ein pia a disposiziun per la sanaziun dallas installaziuns electricas e la ventilaziun. Daco survargan ils cuosts effectivs da frs. 96'808.00 quei importo?
2. Per ina migliur dalla piazza dira sil tetg dalla Sala Fontauna ha il cussegl da vischnaunca expressivamein concediu ils 12 da november 2012 in credit da frs. 45'000.00. Quei vul dir che quei credit che nus vein da conceder oz pertucca gia il credit concediu el rom dil preventiv 2013.

Aschia semuossa ei ch'ils cuosts dalla piazza dira muntan a frs. 90'000.00.

3. Il rendaquen definitiv dil scaldament ha il cussegl da vischnaunca approbau en connex cul preventiv 2013. Il scaldament ha negina influenza pil credit supplementar da questa sera. Tuttina vesel jeu en la tabella aschuntada sin pag. 4 el messadi in surpli da cuosts da frs. 142'191.00 per las sanaziuns externas, pia in falliu maletg cun quei che quei surpli da cuosts ei adina vegnius cuvretgs entras ils credits necessaris.
4. Surstaus sundel jeu ch'ina cumissiun da menaschi sa installar ina cumissiun da baghegiar. Quei fuss per mei in novum che la suprastanza communal desistess da quei dretg. Plinavon sundel jeu surstaus ch'il cussegl ha approbau il quen 2012 sin proposta dalla suprastanza en concordanza cun la cumissiun da gestiun sut la circumstanzia ch'ina cumissiun da baghegiar sancziunava definitivamein las expensas e decideva ultra da quei co las cudischaziuns hagian da succeder. Cheu spetgel jeu bugen dalla suprastanza in sclariment en caussa. Il cussegl da vischnaunca ha sulettamein giu enconuschientscha dalla sanaziun da duschas e gardarobas digl onn 2013. Tut las autras investiziuns numnadas el messadi sin pag. 7 eran buca enconuschentas e ston buca vegnir numnadas.
5. Il messadi dad oz ei buca surveseivels e capeivels, demai ch'ei maunca ina resumaziun da tut ils credits concedi naven dalla decisiun per la colligiaziun dil scaldament al sistem Recal. Sin fundament da lezzas cefras enconuschess il cussegl la summa totala previda per quellas investiziuns e renovaziuns. Plinavon havess jeu interess da saver tgei expensas ch'ein succedidas naven digl onn 2011. Tut ils credits ch'ein vegni concedi entochen oz havessen tenor miu manegiar giu da curclar ils cuosts. Tgei funcziun ni incumbensa ha il planisader giu entochen oz en quella fatschenta? El messadi vegn ei era menziunau frequenzas da 15'000 pernottaziuns pigl onn 2010. Cheu havess jeu interess da saver, sche quellas cefras ein s'augmentadas ils dus davos onns? Il credit supplementar da frs. 130'000.00 mettel jeu insumma buca en damonda. Quei credit dad oz havein nus da conceder, sina quei che las lavurs aunc pendentas sappien vegnir terminadas".

Suprastanza communal

Ins vul serrar giu la fatschenta, sin tut ils puncts san ins buca dar ina risposta. Il credit concedius per 2012 ei staus endretg ed ils frs. 143'000.00 ein vegni surpri. Las cefras san ins buca midar ed ins sappi buca pagar avon che las lavurs ein exequidas. Ins hagi buca dau credits che seigien buca vegni duvrai.

Cussegl da vischnaunca

Havess spitgau dalla suprastanza communala rispostas empau pli concretas. Spera che la cumissiun da gestiun vegni per quei a sedar giu cun quella caussa.

Cussegliaer Armin Manetsch

Propona da midar igl intent per il credit da frs. 45'000.00 per la piazza dira, aschiglioc vesa ei ora ch'ins hagi concediu duas ga in credit e che la piazza dira cuosti frs. 90'000.00.

Suprastonza communal

Propona da numnar quei post sco credit supplementar per caussas buca prevedidas. Ins duei nudar mo quellas lavurs ch'ei vegnidas fatgas.

Cussegliaer Wendelin Jacomet

Sina quei ch'ei vesi buca ora pli tard che la piazza dira hagi custau frs. 90'000.00, propona el da fixar per mauns dil protocol ch'els frs. 45'000.00 lubi igl atun vargau el preventiv 2013 seigien vegni impundi per lavurs pli urgentas.

Cussegliaer Armin Manetsch

Sa s'accordar ch'igl intent per il credit per la piazza dira vegn concedius per lavurs pli urgentas e retila sia proposta.

Decisiun

Cun 14 encunter 0 vuschs vegn la proposta da cusseglier Wendelin Jacomet approvada.

Decisiun finala

Cun 14 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca da:

- *conceder in credit supplementar da frs. 130'000 per las differentas sanaziuns aunc pendentas el Center da sport e cultura;*
- *suttametter quei conclus el senn d'art. 21, lit. g dalla constituziun communal al referendum facultativ.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara dil di:

Flavio Murer

Ludivina Petridis-Riedi

3. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

3.1 Cussegliaer Adrian Pally

Tgei pusseivladads vesa la suprastonza communal che la vischnaunca savess profitar dil program d'impuls pil turissem dalla Confederaziun? Aschuntau in text che descriva empau pli detagliu l'idea da quei program d'impuls:

“Bundesrat kündigt ein Impuls-Programm für den Tourismus an

Der Bundesrat kommt diesen Forderungen nach flankierenden Massnahmen im Tourismus nach: Am 27. Juni 2013 präsentierte Wirtschaftsminister Johann Schneider-Ammann den Tourismusbericht und die Tourismusstrategie des Bundesrates. Darin wird festgehalten, dass infolge der Zweitwohnungsinitiative zu einem beschleunigten Strukturwandel im Tourismus kommen werde. Der Bundesrat will die Tourismus-Branche dabei unterstützen, die Chancen der Umbruchphase zu nutzen. Dazu sollen in der Vierjahresperiode von 2016 bis 2019 insgesamt 200 Millionen CHF zusätzlich zur Verfügung stehen. Finanziert werden soll diese Unterstützung aus dem bestehenden Fonds für Die Regionalentwicklung. Das Förderprogramm Innotour soll in dieser Periode um 10 Millionen CHF aufgestockt werden. Ein bereits 2011 bewilligtes Zusatzdarlehen für die Schweizerische Gesellschaft für Hotel-Kredite von 100 Millionen CHF soll von Ende 2015 bis 2019 verlängert werden“.

Suprastonza communal

Il program San Gottardo (PSG 2020) ei in project communal dalla Confederaziun sco era dils cantuns Uri, Tessin, Valleis e Grischun. Quel survescha sco instrument politic per ils svilups dallas regiuns entuorn il spazi dil Gottard. El rom da quei project (NRP-Umsetzungsprogramm) vul ins sviluppar il territori da habitar ed economic sco era promover la midada dallas structures turisticas. Per il project PSG 2020 stattan rodund 22 – 25 milliuns francs a disposiziun. Da quels ein 12.5 milliuns francs emprests dalla Confederaziun senza tscheins. El rom dils projects d'impuls san era la Surselva e Mustér profitar da contribuziuns (colligiazion Pendicularas Sedrun – Andermatt, colligiazion Parlet – Cungiari – Sedrun, project d'ennevar, concept per in territori da cuorsa liunga, sendas da viandar tenor temas eav.). Quels projects vegnan realisai en stretga collaboraziun cun igl uffeci cantunal per l'economia ed il turissem e cul promotur da svilupp dalla regiun Surselva. La suprastonza communal interpren grondas stentas per saver promover il turissem. In project concret ei il program d'impuls per la hotellaria. Quei program vegn sustenius finanzialmein entras PSG e la vischnaunca. Era ein ins en stretgas contractivas pertuccont in concept surregional da cuorsa liunga. Tier projects pli gronds sco p.ex. project d'ennevar basegna ei era il sustegn dil maun public. Cheu quintein nus era cun il sustegn dil cussegl da vischnaunca.

3.2 Cussegliaer Adrian Pally

San ins quintar ch'ei dat il proxim temps ina casa da giuvenils a Mustér? Dat ei in interessent en caussa e – sche quei ei il cass – co ei il stan actual da quei project?

Suprastonza communal

La "Jugendherberge" projectescha in albiert el territori dall'Arena Alva. Vegn quei project realisau, ei il basegn per in ulteriur edifeci en nossa region buca pli avon maun. Communablamein cun las Penderas da Mustér ha la vischnaunca aunc inaga appellau da risguardar il project a Mustér. Ins ha fatg attents sin l'infrastructura optimala ed il terren avon maun. Tochen dapresent han ins buca survegniu ina risposta. Deplorablamein han ins pli baul buca nezegiau la schanza da realisar in albiert per giuvenils a Mustér.

3.3 Cusseglia Christoph Berger

Ella comunicaziun pertuccont la revisiun dall'ulivaziun da finanzas per ils onns 2014 e 2015 ei la vischnaunca da Disentis/Mustér vegnida messa en in nivel pli bas, dalla classa 3 ella classa 4 (Medel/Lucmagn nivel 3, Tujetsch nivel 2; total 5 nivels).

Tgei vul quei exact dir per nossa vischnaunca e con bia mieds finansials dapli survegnin nus?

Suprastonza communal

Pliras contribuziuns cantunales ein definidas tenor la classa da finanzas. Muort la midada dalla classa da finanzas obtegn la vischnaunca oravontut pli grondas contribuziuns per il scolaesser. Schazegiau che quellas schaian ella dimensiun da rodund frs. 100'000, caschuna la revisiun dalla lescha da scola (reducziun da lecziuns, adattaziun pagas, sustegn pedagogic) per la vischnaunca cuosts supplementars che survargan marcantamein quellas plientradas.

Cusseglia Christoph Berger

Savess quei esser ina schanza da realisar in pli grond project per nossa vischnaunca che aulza l'attractivitat da quella? (p.ex. nova attracziun pil center, punt spectaculara etc. (buca parcadis!))

Suprastonza communal

Deplorablamein obtegn la vischnaunca neginas contribuziuns vid investiziuns, aschia che la midada da classa ha negina consequenza per projects.

President dil cussegl da vischnaunca

En connex cun la tractaziun dil regulativ da fatschentas durant la seduta dils 14 da zercladur 2013 ei la suprastonza communal sepurschida da sclarir giuridicamein la proposta da cussegliera Rita Huonder-Tenner sut art. 24, cumissiuns predeliberontas, schebein igl ei pusseivel ch'il cussegl da vischnaunca sa eleger ina cumissiun permanenta che deliberass fatschentas da tempra finansiala.

Suprastonza communal

Tenor la lescha cantunala da vischnaunca eis ei buca pusseivel d'eleger ina cumissiun permanenta sco cumissiun da finanzas.

Cussegl da vischnaunca

Tgei investiziuns ha la suprastonza communal previu?

Eis ei previu da tractar la damonda pertuccont las zonas tempo 30 enteifer ils uclauns?

Suprastonza communal

Il plan d'activitat per ils proxims 4 - 5 onns ed il preventiv vegnan presentai il november 2013 el cussegl da vischnaunca.

Gerau Iso Mazzetta ha surpriu l'incaria da sclarir la damonda davart zonas tempo 30 e pren posiziun ella proxima seduta.

President dil cussegl da vischnaunca

Cussegliaer Wendelin Jacomet ha inoltrau ina interpellaziun concernent l'iniziativa davart habitaziuns secundaras. En special giavischa el sclariment, schebein la surbaghegiada "Crest Acletta" sappi vegnir relisada?

Per la finiziun dalla seduta informescha el sur d'entginas occurrenzas che han liug il proxim temps.

Cussegliaer Rico Tuor haveva giavischau da saver presentar al cussegl da vischnaunca il stan actual dil project Parc Adula. Per ch'il corset da temps impedeschi buca il transfer d'informaziun, ei cussegliaer Rico Tuor sedecidiu dad organisar ina sera d'informaziun per cussegliaer e cussegliaers interessai. La funcziun da cussegliaer Rico Tuor ei quella d'in representant dil Project Parc Adula. L'invitaziun succeda a scret.

Venderdis, ils 8 da november 2013 ha igl emprer podi svizzer d'energia liug en la sala Peter Kaiser a Mustér. Entochen 220 personas san separticipar a quella manifestaziun, la quala vegn organisada entras Hans Huonder, Damian Sac ed Iso Mazzetta.

Per in importo mudest da frs. 45.00 per persona saveis Vus separticipar a quei podi. Per personas interessadas dat ei in pèr flyers d'annunzia cun il program detagliu.

La proxima seduta dil cussegl da vischnaunca ha liug venderdis, ils 4 d'october 2013, allas 19.00 uras sin Claustra.

Gl'emprer bloc cuntegn ina presentaziun dil program 1400 onns Claustra Mustér. Silsunter suonda la seduta conform allas fatschentas tenor gliesta da tractandas. Il program suonda.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara dil di:

Flavio Murer

Ludivina Petridis-Riedi

Disentis/Mustér, ils 19 da settember 2013

H:\Cus0016_05.docx